

Asia: VN/15849/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yksityiskoulujen Liitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä koskien opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. Lakiin esitetään lisättäväksi säännös valtion erityisavustuksesta varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi asetuksenantovaltuutus. Valtioneuvoston asetuksella ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin avustuksen käyttökohteista ja myöntämisperusteista. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Yksityiskoulujen Liitto pitää hallituksen esitystä perusteltuna ja kannattaa esitettyä lakimuutosta ja asetuksenantovaltuutta. Liitto pitää tärkeänä sitä, että esityksessä tarkoitettua avustusta voidaan myöntää yhdenvertaisin perustein kaikille perusopetuksen järjestäjille.

Yksityiskoulujen Liitto kiinnittää kuitenkin vakavaa huomioita alla esitettyyn, lasten keskinäistä yhdenvertaisuutta loukkaavaan epäkohtaan:

Hallituksen esityksessä esitetyin perustein perustuslain mukainen positiivinen erityiskohtelu on siis toivottavaa. Mutta sen ohella kaikki suomalaiset peruskoululaiset tulee saattaa opetuksen perusrahoituksen osalta yhdenvertaiseen asemaan.

Laki kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta (1704/2009) määrää ns. kotikuntakorvauksen porrastamisesta (38§, 5mom)

Muu opetuksen järjestäjä kuin kunta saa 94 prosenttia 1–4 momentissa tarkoitetuista kotikuntakorvauksista

Kunnan toiselle kunnalle maksama kotikuntakorvaus on siis 100%, mutta ei-kunnalliselle perusopetuksen järjestäjän saama oppilaskohtainen korvaus on 94%.

Edellisessä kappaleessa mainittuun säädökseen perustuva ei-kunnallisiin opetuksen järjestäjiin ja niiden oppilaisiin vuodesta 2015 lähtien kohdistettu negatiivinen diskriminaatio ei huomioi lainkaan esimerkiksi nyt lausunnon kohteena olevan hallituksen esityksen keskeistä lähtökohtaa alueellisesta epätasa-arvosta. On tärkeää huomata, että useiden ei-kunnallisten perusopetuksen järjestäjien lähikouluina toimivat koulut sijaitsevat haasteellisilla toiminta-alueilla, mutta jo niiden perusrahoitus on alemmalla tasolla kuntien perusopetukseen verrattuna.

Lisäksi edellä mainittua kotikuntakorvauksen leikkausta tulee tarkastella nyt lausunnon kohteena olevassa hallituksen esityksessä luvussa 12 (Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys) esitettyihin perusteluihin. Tarkastelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota Suomen perustuslain pykäliin 6 (Yhdenvertaisuus), 16 (Sivistykselliset oikeudet) ja 22 (Perusoikeuksien turvaaminen) sekä Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen.

Yksityiskoulujen Liitto pitää välttämättömänä, että opetus- ja kulttuuriministeriö ryhtyy välittömiin toimiin kaikkien peruskoululaisten saattamiseksi keskenään yhdenvertaiseen asemaan perusrahoituksen osalta. Helpoin ja selkein tapa turvata peruskoululaisten rahoituksellinen yhdenvertaisuus on poistaa kunnan peruspalveluiden valtionosuutta säätelevästä laista em. 38§:n 5mom, joka siihen lisättiin vuoden 2015 valtionosuusudistuksen yhteydessä.

Kunnioittaen

Aki Holopainen, puheenjohtaja

Markku Moisala, toiminnanjohtaja

Yksityiskoulujen Liitto

Yksityiskoulujen Liitto

Moisala Markku
Yksityiskoulujen Liitto ry